

Врз основа на член 52 од Законот за управните спорови (“Службен весник на Република Македонија” бр.62/06), член 15 и 26 од Законот за заштита на конкуренцијата (“Службен весник на Република Македонија” бр. 04/05, 70/06 и 22/07), а постапувајќи по пресудата на Управниот суд на Република Македонија У.бр.4794/2007 од 27.11.2008 година, Комисијата за заштита на конкуренцијата на седницата одржана на ден 26.01.2009 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

1. **Се утврдува** дека ЕВН Македонија АД, Скопје (правен следбеник на АД Електростопанство на Македонија Скопје) има доминантна позиција на пазарот за снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало.
2. **Се утврдува** дека ЕВН Македонија АД, Скопје во периодот од 25.01.2005 година до 28.02.2008 година стори злоупотреба на својата доминантна позиција на релевантниот пазар на начин што на тарифните потрошувачи на мало за месечната сметка за потрошена електрична енергија им пресметувал и наплатувал манипулативен трошок во фиксен износ од 6 денари, што претставува наметнување на нефер услови на тргување забрането со член 14 став (2) точка 1) од Законот за заштита на конкуренцијата.
3. **Се забранува** ЕВН Македонија АД, Скопје да им пресметува и наплатува посебен надомест на тарифните потрошувачи на мало за месечната сметка за потрошена електрична енергија.
4. Непостапувањето по точка 3 од ова решение, претставува прекршок согласно член 47 од Законот за заштита на конкуренцијата.

Образложение

Комисијата за заштита на конкуренцијата со Решение број 07-242/7 од 07.09.2007 година утврди дека ЕВН Македонија АД, Скопје има доминантна позиција на пазарот за снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало и истата ја злоупотребува на начин што на тарифните потрошувачи на мало за месечната сметка за потрошена електрична енергија им пресметува и наплатува манипулативен трошок во фиксен износ од 6 денари, што согласно член 14 став (2) точка 1) од Законот за заштита на конкуренцијата е забрането.

Со истото решение, на ЕВН Македонија АД, Скопје му беше забрането за месечната сметка за потрошена електрична енергија на тарифните потрошувачи на мало да им пресметува и наплатува манипулативен трошок, по конечности на решението.

Против ова решение на Комисијата за заштита на конкуренцијата, ЕВН Македонија АД, Скопје со тужба поведе управен спор пред Управниот суд на Република Македонија. Постапувајќи по тужбата, Управниот суд го испита Решението на Комисијата за заштита на конкуренцијата број 07-242/7 од 07.09.2007 година, најде дека тужбата е основана и со Пресуда У.бр.4794/2007 од 27.11.2008 година го поништи оспореното решение поради погрешна примена на материјалното право.

Постапувајќи по пресудата на Управниот суд на Република Македонија, а заради утврдување на целосна и правилна фактичка состојба, Комисијата за заштита на конкуренцијата во повторената постапка изврши увид во: Допис од Регулаторна комисија за енергетика бр. 08-809/25 од 23.05.2007 година; Допис од ЕВН Македонија АД, Скопје бр. 02-4412/2 од 13.06.2007 година; Упатство за спроведување на унифицирано работење на комерцијалните служби во дистрибутивните подружници на ЈП “Електростопанство на Македонија” - Скопје бр.11-3187/1 од 11.06.1999 година; преглед на приход остварен од наплата на манипулативен трошок за 2005, 2006 и Јануари-Април 2007 година; Решение на Уставен суд на РМ У.Бр.150/2000 од 17.01.2001 година, Одлука на Регулаторна комисија за енергетика бр. 02-316/1 од 27.02.2007 година за одобрување на регулиран максимален приход и цена за дејностите дистрибуција, управување со системот за дистрибуција и снабдување со електрична енергија, како и за просечната цена на електрична енергија по која АД “Електростопанство на Македонија”-Скопје ги снабдува тарифните потрошувачи на мало; Правилник за начин и услови за регулирање на цени за електрична енергија (“Службен весник на Република Македонија” бр. 95/04); Статут на ЕВН Македонија АД, Скопје од 07.04.2006 година, Допис од ЕВН Македонија АД, Скопје бр. 03-4412/3 од 16.07.2007 година.

Врз основа на совесна и грижлива оценка на секој доказ посебно и на сите заедно, како и врз основа на резултатот на целокупната постапка, утврдена е следната фактичка состојба:

- Релевантен пазар на производ и релевантен географски пазар

Комисијата за заштита на конкуренцијата како релевантен пазар на производ го утврди пазарот за снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало, а како релевантен географски пазар територијата на Република Македонија.

- Доминантна позиција

ЕВН Македонија АД, Скопје како носител на единствената лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало (“Службен весник на Република Македонија” бр.104/05), има доминантна позиција на пазарот за снабдување на електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало.

- Злоупотреба на доминантна позиција

Наплатата на манипулативниот трошок како посебна ставка во месечните сметки за потрошена електрична енергија е предвидена во Упатството за спроведување на

унифицирано работење на комерцијалните служби во дистрибутивните подружници на ЈП “Електростопанство на Македонија” - Скопје бр.11-3187/1 од 11.06.1999 година. Имено, согласно точка 32 од Упатството:

“Манипулативни трошоци во износ од 6 денари се наплатуваат за секоја сметка и фактура. Манипулативните трошоци се додаваат како посебна ставка во сметките и фактурите за потрошена електрична енергија.”

Имајќи во предвид дека манипулативен трошок претставува надомест за изготвување на сметки и фактури за потрошена електрична енергија од страна на ЕВН Македонија АД, Скопје како и фактот што цената на електричната енергија по која ЕВН Македонија АД, Скопје ги снабдува тарифните потрошувачи на мало е регулирана од страна на Регулаторната комисија за енергетика, Комисијата за заштита на конкуренцијата со Допис бр. 07-242/1 од 18.05.2007 година побара информација од Регулаторната комисија за енергетика за тоа дали во одобрената цена за електрична енергија по која се снабдуваат тарифните потрошувачи на електрична енергија е вкalkулиран манипулативен трошок. Како одговорот кон овој допис, Регулаторната комисија за енергетика наведува дека Комисијата ја определува цената на kWh електрична енергија за снабдување на тарифни потрошувачи на мало согласно Законот за енергетика и Правилникот за начинот и услови за регулирање на цени за електрична енергија.

Така, согласно член 13 од Правилникот, регулираниот максимален приход ги покрива и трошоците на ЕВН Македонија АД, Скопје за отчитување, евидентирање и *фактурирање* на превземената електрична енергија, одржување и контролна на мерните уреди. Следствено, со Одлуката на Регулаторната комисија за енергетика за одобрување на регулиран максимален приход и цена за дејностите дистрибуција, управување со системот за дистрибуција и снабдување со електрична енергија, како и за просечната цена на електричната енергија по која ЕВН Македонија АД, Скопје ги снабдува тарифните потрошувачи на мало (“Службен весник на Република Македонија” бр. 24/07), се опфатени сите трошоци за вршење на регулираните дејности, а соодветно на тоа и манипулативните трошоци.

Од ова произлегува дека и покрај тоа што трошокот на ЕВН Македонија АД, Скопје за изготвувањето на сметките и фактурите за потрошена електрична енергија е содржан во просечната цена на kWh електрична енергија за снабдување на тарифни потрошувачи на мало, ЕВН Македонија АД, Скопје тој трошок го наплаќа и во форма на манипулативен трошок како посебна ставка во секоја сметка и фактура за потрошена електрична енергија.

Поаѓајќи од тоа што ЕВН Македонија АД, Скопје од потрошувачите на електрична енергија два пати наплаќа за иста работа, и на тој начин го повредува член 14 од Законот за заштита на конкуренцијата, Комисијата за заштита на конкуренцијата во одлучувањето по предметната работа не може да ги земе во предвид наводите на ЕВН Македонија АД, Скопје дека Уставниот суд веќе одлучувал за уставноста и законитоста на точка 32 од Упатството за спроведување на унифицирано работење на комерцијалните служби во

дистрибутивните подружници на ЈП “Електростопанство на Македонија” - Скопје бр.11-3187/1 од 11.06.1999 година. Имено, додека предмет на постапката пред Уставниот суд беше природата на манипулативниот трошок односно оправданоста на неговата наплата во однос на Законот за облигациони односи, Комисијата за заштита на конкуренцијата наоѓа дека ЕВН Македонија АД, Скопје сторил повреда на Законот за заштита на конкуренцијата на начин што два пати наплаќа за иста работа, притоа не навлегувајќи во оправданоста на наплатата на манипулативниот трошок како таков.

-Времетраење на злоупотребата на доминантната позиција

Во повторната постапка, а согласно укажувањата на Судот од Пресудата У.бр.4794/2007 од 27.11.2008 година, Комисијата утврди дека времетраењето на злоупотребата на доминантната позиција од точка 2 од диспозитивот на ова решение е од 25.01.2005 година, како ден на влегување на сила на Законот за заштита на конкуренцијата (“Службен весник на Република Македонија” бр. 04/05) до 28.02.2008 година, од кога отпочна примената на Одлуката на ЕВН Електростопанство на Македонија број 02-3744/3 од 10.03.2008 година (доставена до Комисијата со Допис број 09-133/2 од 11.03.2008 година). Со оваа одлука се запира наплатата на манипулативен трошок во сметките за потрошена електрична енергија која им се испорачува на тарифните потрошувачи на мало, започнувајќи од сметките за испорачана електрична енергија за месец март 2008 година.

Имајќи ја предвид ваквата фактичка состојба, Комисијата за заштита на конкуренцијата одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Упатство за правно средство: Против ова решение може да се поднесе тужба за поведување управен спор пред Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на неговото доставување.

**Претседател
Чедомир Краљевски**